

Hebrew and World Literature

For *Olim*

Instructions to examinees

א. Duration of exam : One and a half hours.

ב. Exam structure and breakdown of points :

This exam consists of two parts.

Part I: Poetry (poems from the second half of the 20th century on the topic of Israeli Society – Fracture and Repair)

— (2 × 25) — 50 points

Part II: Fiction — (1 × 50) — 50 points

Total — 100 points

Both parts of the exam are **required**.

Answer the question according to the following instructions:

For Part I (Poetry), answer two questions.

For Part II (Fiction), answer one question.

ג. Material that may be used during the exam:

(1) A list of works

(2) A dictionary of the student's choice

ד. Special instructions:

(1) At the beginning of each answer, write the number of the part and of the question you are answering.

(2) Do not use examples from the same work in more than one answer.

(3) Pay attention to your handwriting, spelling, punctuation, and grammar.

(4) Internal students: You must attach the list of works studied to your answer booklet.

External and *mishne* examinees: You will be given a list of works.

Write only in the answer booklet. Use separate pages for everything you want to use as draft material (outlines, etc.).

Write "טיוטה" at the top of each draft page. If you write draft material outside the answer booklet, your exam may be disqualified!

Good Luck!

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון: שירה (שירים מן המחצית השנייה של

המאה ה-20 בנושא "החברה הישראלית

— בין שבר לאיחוי")

— (25×2) — 50 נקודות

פרק שני: ספרי קריאה — (50×1) — 50 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

שני הפרקים בבחינה הם **חובה**.

ענה על השאלות על פי ההוראות האלה:

מן הפרק הראשון (שירה) ענה על שתי שאלות.

מן הפרק השני (ספרי קריאה) ענה על שאלה אחת.

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) רשימת יצירות.

(2) מילון לפי בחירת הנבחן.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק

ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.

(3) שים לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

(4) לנבחנים אינטרניים: **חובה** לצרף למחברת הבחינה את

רשימת היצירות שנלמדו.

לנבחנים אקסטרניים ולנבחני משנה: רשימת יצירות תימסר.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך

לכתוב **כטייטה** (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רשום טיוטות כלשהן על

דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

בהצלחה!

Questions

Part I – Poetry (Poems of the Second Half of the 20th Century on the Topic of "Israeli Society – Fracture and Repair")

[החברה הישראלית – בין שבר לאיחוי"]

(50 points)

Answer two of the questions 1-6 (each question – 25 points).

1. Read the following poem and answer the question below.

על שתיקתם של התימנים / אהרן אלמוג

אל בית סבי באו תימנים ממחנה יוסף
ישבו ושתקו
כשאחד שר השני חכה
כך גדלתי בין נהמה
לשתיקה
עכשו התקינו לאבי טלפון והוא יושב
ומחכה לצלצל
שמונים שנה שתק שתקו אבותיו
עכשו הוא רוצה שיקשיבו לדבריו

Explain and give examples of the different meanings of the motif of silence [השתיקה], as expressed in this poem.

2. Read the following poem and answer the question below.

מתחת לפני האדמה / אלי אליהו

ומה לעשות שאצלי
הנתוח הצליח ובגדד
מתה. ולא נותרה
אלא המוסיקה שהיה אבי
שומע בתחנות הבושה,
כשהמתין בחניון הפתח־קרקעי,
לקחת אותי אל צבא העם
בדרךכו לעבודה.

ולא אשכח לעולם
את עצב ידו המגוששת
אחר העברית, להחליף מהר,
לפני שיוצאים ועולים
מעל פני האדמה.

Explain, giving examples, how the "תחנות הבושה" help to convey the meaning of the poem.

3. Read the following poem and answer the question below.

וְהִגִּירַת הוֹרֵי / יהודה עמיחי

וְהִגִּירַת הוֹרֵי לֹא נִרְגָּעָה בִּי.
 דָּמִי מִמָּשִׁיף עֲדִין לְשִׁשְׁשֵׁק בְּדַפְנוֹתֵי
 גַּם אַחֵר שֶׁכָּבֵר הֵנַח הַכְּלִי עַל מְקוֹמוֹ.
 וְהִגִּירַת הוֹרֵי לֹא נִרְגָּעָה בִּי.
 רוּחוֹת זְמַן רַב עַל אֲבָנִים.
 הָאֲדָמָה שׁוֹכַחַת צַעֲדֵי דוֹרְכִים בָּהּ.
 גּוֹרֵל נוֹרָא. קִטְעֵי שִׁיחָה אַחֵר חֲצוֹת.
 הַשֹּׁג וְנִסְיָגָה. לִילָה מְזִכִּיר יוֹם מִשְׁפִּיחַ.
 עֵינֵי שֶׁהִסְתַּכְּלוּ זְמַן רַב לְתוֹךְ מַדְבָּר גָּדוֹל
 וְנִרְגָּעוּ מְעַט. אִשָּׁה אַחַת. כָּלְלִי מִשְׁחָק
 שֶׁלֹּא הִסְבִּירוּ לִי הַיֵּטֵב. חָקִי כָּאֵב וְכֹכֵד.
 עוֹד עֹכְשׁוֹ לְבִי, בְּקִשִּׁי יִשְׁתַּפֵּר
 בְּלֶחֶם אֶהְבֵּתוּ הַיּוֹמִיּוֹמִית. הוֹרֵי בְּמוֹ הִגִּירָתָם.
 עַל אֵם הַדֶּרֶךְ, בָּהּ אֲנִי תָמִיד יְתוֹם בְּלִי אֵם,
 צִעִיר מְדִי בְּשִׁבִּיל לָמוֹת, זָקֵן מְדִי לְמִשְׁחָקִים.
 וְעִיפוֹת חוֹצֵב וְרִיקְנוֹת הַמַּחְצָבָה בְּגוֹף אֶחָד.
 אֲרַכְאוֹלוֹגִיָּה שֶׁל עֵתִיד, בְּתִי נְכוֹת
 שֶׁל מָה שֶׁלֹּא הָיָה. וְהִגִּירַת הוֹרֵי
 לֹא נִרְגָּעָה בִּי, וַיַּעֲמִים מָרִים לְמַדְתִּי
 שְׁפוֹת מְרוֹת לְמַעַן שְׁתִּיקָתִי
 בֵּין הַבְּתִים, אֲשֶׁר דּוֹמִים לְאֲנִיוֹת תָּמִיד.
 וְכָבֵר עוֹרְקִי וְגַם גִּידִי כִסְבֵּךְ
 שֶׁל חֲבָלִים שֶׁלֹּא אֶתִּיר. וְאַחֲרֵכֶךְ
 מוֹתִי וְסוֹף לְהִגִּירַת הוֹרֵי.

The sentence "וְהִגִּירַת הוֹרֵי לֹא נִרְגָּעָה בִּי" appears three times in this poem.

Explain how this repetition helps to convey the meaning of the poem.

4. Read the following poem and answer the question below.

ספור על הסבתא / אריה סיון

אתה רוֹצָה לְדַעַת מָה הָיָה פֶּה פֶּעַם בְּמָקוֹם הַזֶּה
 לִפְנֵי הַכְּבִישׁ וְהַבָּתִּים וְאֵילָנוֹת הַסֶּרֶק?
 חוֹל הָיָה פֶּה פֶּעַם בְּמָקוֹם הַזֶּה, חוֹל בְּתוֹלִי
 וְסִבְתָּ הָיְתָה הוֹלֶכֶת פֶּה מִתַּחַת לְשִׁקְמָה
 וְצִפְרִים הָיוּ תוֹקְעוֹת מִקוֹרֵיהֶן בְּפָרִי הַלֵּא מוֹגֵן
 וּמִצִּיצוֹת מַעַל רֹאשָׁה אֶת צִיּוּצֵי הַמְּלָחָמָה הַנוֹרָאָה מְכַל –
 הַמְּלָחָמָה עַל שְׂטַח הַמַּחֲיָה.
 וְסִבְתָּ, עֲלָמָה תַּמָּה, חֲשֻׁבָה לְפִי תַּמָּה
 כִּי אֵלּוּ הֵן סִמְפוּנִיּוֹת מְפִלָּאוֹת
 לְכָבוֹד הַשָּׁחַר הַבּוֹקֵעַ מִחֲדָשׁ,
 אוֹלֵי אֶפִּילוֹ לְכַבּוֹדָה.
 וְזֶה הֵבִיא אוֹתָהּ לְהִתְיָשֵׁב פֶּה, בְּמָקוֹם הַזֶּה –
 וְאֵת הַשָּׂאֵר אֶתָּה יוֹדֵעַ, בּוֹדָאִי.

In this poem the tweeting of birds has several meanings.

Explain this statement, giving examples.

5. Read the following poem and answer the question below.

נַעֲרָה מִן הַקְּטָמוֹנִים (חֲתַר-אוֹרֶךְ) / מִירִי בֵן שִׁמְחוֹן

נַעֲרָה שְׁחוּרָה עִם חֲטָטִים בְּפָנִים
עֲלִיזָה אֶלְפִנְדְּרִי
בְּמָקוֹם שְׂנוּעַד לְאֲנָשִׁים אֲחֵרִים
מְכַבֶּסֶת אֶת בִּגְדֶיהָ
כְּמִי שֶׁעוֹשֶׂה הַטוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים
אֲחֵר כֹּךְ תְּדִיחַ רֹצֶפָה
וּתְתַלֵּן פְּרָחִים בְּאֲגָרֶטָל
הִיא מִתְאַמָּה אֶת צִבְעֵי הַחֲלָצָה לְחֻצָּאִית
הִיא לֹא שָׁמָה עַל הַחֲטָטִים בְּפָנִים
הִיא שָׁמָה עַל זֶה שֶׁכִּבְּהָ עָבָה שֶׁל "מִיָּק אֶפֶ"
וְלֹא רוֹאִים כָּל כֹּךְ.
בְּכָלֹל זְכוּתֶיהָ וְהַצְלָחוֹתֶיהָ לֹא תִלוּיּוֹת בָּזָה
הִיא מְקַפֵּידָה לְמַלֵּא אֶת חוּבוֹתֶיהָ לְפִי הַסֵּדֶר
וְאֲמוּנָה הַיָּטֵב עַל מִי "בְּסֵדֶר" מִי "לֹא בְּסֵדֶר".
מִדֵּי פַעַם יֵשׁ לָהּ הַתְּפָרָצִיּוֹת, אֲבָל בְּצִדָּקָה
בְּהִתְחַשֵּׁב בְּעֵבֶדָה שֶׁכָּל כֹּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ לְהִתְנַהֵג
זֶה הַטֵּבַע שֶׁלָּהּ
הִיא לֹא סוֹבֶלֶת אֶת כָּל אֱלֹהִים שְׂאוֹמְרִים שְׁטִיּוֹת
שְׂאִין לָהֶם טַעַם
וְשֶׁלֹּא שׁוֹמְרִים עַל הַכְּבוֹד שֶׁלָּהֶם
אֲמָא שֶׁלָּהּ מִתָּה מִהֶתְקַף לֵב כְּשֶׁהִיָּתָה קִטְנָה
וְאֲבֵא שֶׁלָּהּ שָׁרֵת בְּבֵית-סֵפֶר מְמַלְכֶתִי דָתִי עַל יַד הַבֵּית
הִיא אוֹהֶבֶת אֶת הָאֵח שֶׁלָּהּ יַעֲקֹב
שֶׁהִתְמַדָּם בְּחַיִּים
וְהוּא אֲדָמִינִיסְטֵרְטוֹר בְּמַחֲלָקָת הַמֶּשֶׁק שֶׁל הָאוּנִיבֶרְסִיטָה
אֲחֵרָאֵי עַל כֹּךְ וְכֹךְ עוֹבְדִים
שֶׁמְקַבְּלִים אֶת הַמִּשְׁכָּרֶת מִיָּדוֹ וְנוֹתְנִים לוֹ כְּבוֹד.

היא פתבנית ומספיקה 120 מלים בדקה
 העבודה זה הדבר הכי חשוב בשבילה בחיים
 כל בקר ב־7:30 בדיוק רואים אותה בתחנה
 (יש לה קביעות וגם הפנסיה שלה מסדרת).
 בשעות הפנויות היא סורגת גובלנים
 שקנתה בעיר העתיקה בשבת.
 אשר מתקשר לפעמים מן המוסך
 אבל היא לא מראה לו פנים כל כך
 זה טוב בשביל שיידע שהיא רצינית
 ושללא יחשוב שהיא תסכים לפגי החתנה.
 לפעמים היא יוצאת עם אח שלה יעקב לסרט
 מגלח למשעי ובנעלים מצחצחות
 וכל השכונה רואה שהיא מבלה
 והשם שלה נשאר נקי.
 כלם בשכונה יודעים שעליזה היא בחורה ללא רבב
 אומרת "שלום" ו"מה שלום הילדים"
 יודעת לתפור ויושבת בבית
 בחורה רצינית.
 יום יבוא והמזל שלה יבוא גם כן
 יבוא בחור לעגן והיא תתחתן
 ותוליד ילדים שיגדלו בעזרת השם
 ויעריכו את האמא שלהם.

In your opinion, is this poem a protest poem? Explain your answer, giving an example/examples.

6. Below is a poem without a title that begins with the words "סלימה את דומעת", written by Amirah Hess. Read the poem and answer the question below.

סלימה את דומעת שם עדין ליד הפריז'דר עם בלוק הקרח על
העינים שלי
זה היה בצריף הפח
שום קוסם מארץ עוצו לי לאן לרוץ לא בא
ממסמרת נפשי שלא תפרח
עמדתי ליד סלימה ולילה במעברה חלף מעלינו כמו צל כבד
יש לילות שזכרון מקטוסיים מעקצים בלשון ובגוף
כי אכלתי מפרי דעת הצבר
הו ריח גרמיסים משכר
מושיף רגלי ילד לרוץ עמק בתוף בצת נחל קישון
וזרים בידי -
ריצת בקר חלומה אל לע הבצות המרהיב
הקיצתני אל בקר שכלו שכר ושעת בין שמשות אדירה
חפנה אל תוכיה ילדה קלת גוף נושמת נוף
פרוש לכל גולה אל עולמו.
הייתי עשויה משי טהור ומלמלה
ונפשי מסרחת בפרח מסרק שולמית
מה לך סלימה טרם נולדת נספית אל ימים גקשים ואת עודך
נצן מתהפף לאשה בעולת איש, ילדה יתומה מאב
ואין לה חובק. ורק אני נצבתי לך מרחוק על שפת היאור
מאספת אותך אל תוכי גרה אסופית
עיניך כה קטנות ויוקדות רגש סתום
כמו חד חנית
כמו יהלום מלטש
בין עיי חרבות שמחתך
עוד בך דקלים ועסיס התמר.

Describe the character of the speaker (Salimah's daughter) and her world, as portrayed in the poem. In your answer, also write about the role of the mother in the daughter's world.

Part II – Fiction [ספרי קריאה] (50 points)

Answer one of the questions 7-9.

7. הנכדה של מר לין / פיליפ קלודל

Describe the relationship between Mr Linh and Mr. Bark, and explain what is special about their relationship.

8. המקרה המוזר של הכלב בשעת לילה / מארק האדון

Describe the ending of the book, and explain how this ending answers questions that arose as the book's plot unfolded.

Note: Your answer to Question 9 must be based on one of the books from the list below.

9. סופה בין הדקלים / סמי מיכאל; הגל / מורטון רו; מען לא ידוע / קרסמן טיילור; המסע של פרוונה / דבורה אליס

According to the philosopher and author Voltaire,

"אין הצדקה לספרים אלא אם כן הם מלמדים אותנו דבר מה"

['Books have no justification if they do not teach us something'].

What did you learn from this book? Explain your answer, and give examples from the plot of the book and the relationships between its characters.

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
No part of this document may be copied or disseminated
without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.